

တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢအချ-ဘၣ်ဃးမဲအတၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချအကျါအကျဲ (DHS)

(DHS) အတၢ်ကွၢ်ကတၢၢ်တၢ်စံၣ်စိၣ်တဲာ်လၢအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးပုၤကမၤအမဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချလၢအစးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ၁၉၂၆ န့ၣ်လံၤလံၤန့ၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလၢပုၤကမၤအမဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအတၢ်မၤလီၤအံၤမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲမဲတၢ်မၤလီၤအိၣ်ကတၢၢ်တၢ်ခါလၢမ့ၢ်န့ၣ်အိးစံၣ်ထွဲလၢအပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ပတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်

မဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်မၤလီၤတဖၣ် (DHS) အံၤဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ကူစါယါဘျါမဲလၢလၢမ့ၢ်န့ၣ်အိးစံၣ်ထွဲလၢအပူၤအကျါအကျဲလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်မဲအလီၤတဖၣ်လၢကွၢ်စိၣ်ကိၣ်စိၣ်အပူၤ (SDS)

တၢ်ကွၢ်ထွဲမဲအလီၤလၢကွၢ်အံၤမ့ၢ်ပုၤကမၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအကျါအကျဲတဘိစ့ၢ်ကိး,ဒီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ်ဝဲကွၢ်ဖိလၢအထီၣ်ကွၢ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်အိးစံၣ်ထွဲလၢအပူၤအမဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဒ်တၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျါအတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲအသိးစးထီၣ်ကွၢ်သးန့ၣ် ၅န့ၣ်တုၤဟံၣ်ဆူ ၁၆န့ၣ် မ့တမ့ၢ်တခီ မၤစၢၤဝဲတုၤလၢအဖျိထီၣ် ၁၁ တီၤဝံၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အံၤဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ထွဲမဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအံၤဆူကီၢ်ရ့ၣ်ဒီတဘျီညါ-ဒီးမၤစၢၤဝဲဒီဖျိဆီလီၤန့ၣ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ထွဲမဲအလီၤဒ်အမ့ၢ် (DTC)မ့ၢ်ဂ့ၤ,မ့တမ့ၢ်တခီလဲၤထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဝဲပူၤဘျီပူၤဘျီဒ်ကွၢ်တနီၤနီၤသ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိးဒီးဆုၢ်န့ၣ်အီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ဖိလၢန့ၣ်လီၤကွၢ်သီသီတန့ၣ်န့ၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အမံၤဒီးစးထီၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်အမဲဒ်အလီၤအိၣ်အသိးဒီးကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲလၢလၢတၢ်ကဲးကွၢ်ဟ့ၣ်အမဲဒ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိးလၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤအသိးဒီးကဒီးသန့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးလၢအဝဲသ့ၣ်အမဲတၢ်အိၣ်သးတၢ်လိာ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူမဲတၢ်ကူစါယါဘျါအီၤအလီၤမ့ၢ်အိၣ်တခီတၢ်ကကွၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢအဆိအချန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲမဲပတီၢ်မ့ၢ်

တၢ်ကွၢ်ပတီၢ်မ့ၢ်ဒ်မ့ၢ်ဆုၢ်မ့ၢ်ဂီၤ(SDS)အံၤဟံၣ်န့ၣ်မူဒါလၢပူၤပူၤဒီးလၢမ့ၢ်န့ၣ်အိးစံၣ်ထွဲလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထုးစ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဝဲတၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဟီၣ်ကဝီမတနီၤလၢအကြားကၢကိၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိကကြားဝဲဒီးတၢ်အံၤအဂီၢ်အလီၤအိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်လဲၤဝဲဆူမဲအတၢ်ဆါဟံၣ်(SDS)အအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တကြားဒီးတၢ်ကကလီဟ့ၣ်အမဲဘၣ်.

- ပုၤလၢအိၣ်ဒီးဟဲၣ်သဲခဲး မ့တမ့ၢ် သးပုၤပုၤစ့ၣ်အခးလၢတၢ်ထုးစ့ၢ်လီၤန့ၣ်တၢ်ပူၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တဖၣ်အံၤတကြားလၢကဘၣ်လဲၤထံၣ် (SDS)ဘၣ်.
- ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအသးအိၣ် ၀-၄န့ၣ်လၢအမံၤသ့ၣ်လီၤဃာ်သးလၢမိာ်ပာ်အခးလၢတၢ်ထုးစ့ၢ်လီၤန့ၣ်တၢ်အပူၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် (ခိၣ်စဲၣ်စၢၣ်ခဲး) အပူၤန့ၣ်တကြားစ့ၢ်ကိးလၢကဘၣ်လဲၤထံၣ်တၢ်ကွၢ်မဲအလီၤအံၤဘၣ်.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအတၢ်ကူစါယါဘျါန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဆိဝဲလၢညါဒ်အလီၤအိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤဆါကိးဂၤဒီးလၢလိာ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်အလီၤအိၣ်လၢကဘၣ်ကိးကျါလီၤတဲာ်ဆူအဝဲသ့ၣ်လီၤကဝီပူၤမဲတၢ်ဆါဟံၣ်အအိၣ်လၢကဟံးန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဆါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီးအီၤဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်အလိာ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်မၤစၢၤအံၤအရ့ဒ်ထဲလဲၣ်ဒီးအတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ကတၢၢ်တခီတၢ်ကဟ့ၣ်ဆိအဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢညါလီၤ. ဝံသးစ့ၢ်လီၤမ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢနဟံးန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိးဘၣ်ဒီးတဘၣ်လဲၤပာ်ထီၣ်ဆူတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ.

ပုၤဆါလၢအမဲတနးထဲန့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ခိးတၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကကွၢ်ဝဲတၢ်လၢအကြားကၢကိၣ်ဒီးတၢ်လၢပမၤပုၤအီၤသ့တဖၣ်ကဖိးမံလိာ်သးအဂီၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလၢဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤဆါလၢအိၣ်ခိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အမံၤမ့ၢ်ဘူးထီၣ်ဒီးကတုၤလံၤန့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအလဲၤဒီးကွၢ်အမဲအခိၣ်ထံးတဘျီတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤဟ့ၣ်အမံၤလၢပုၤဒီးတၢ်ဖိအကျါဒ်သိးကဟဲးကွၢ်ဘၣ်ကဒီးအမဲန့ၣ်လီၤ.

